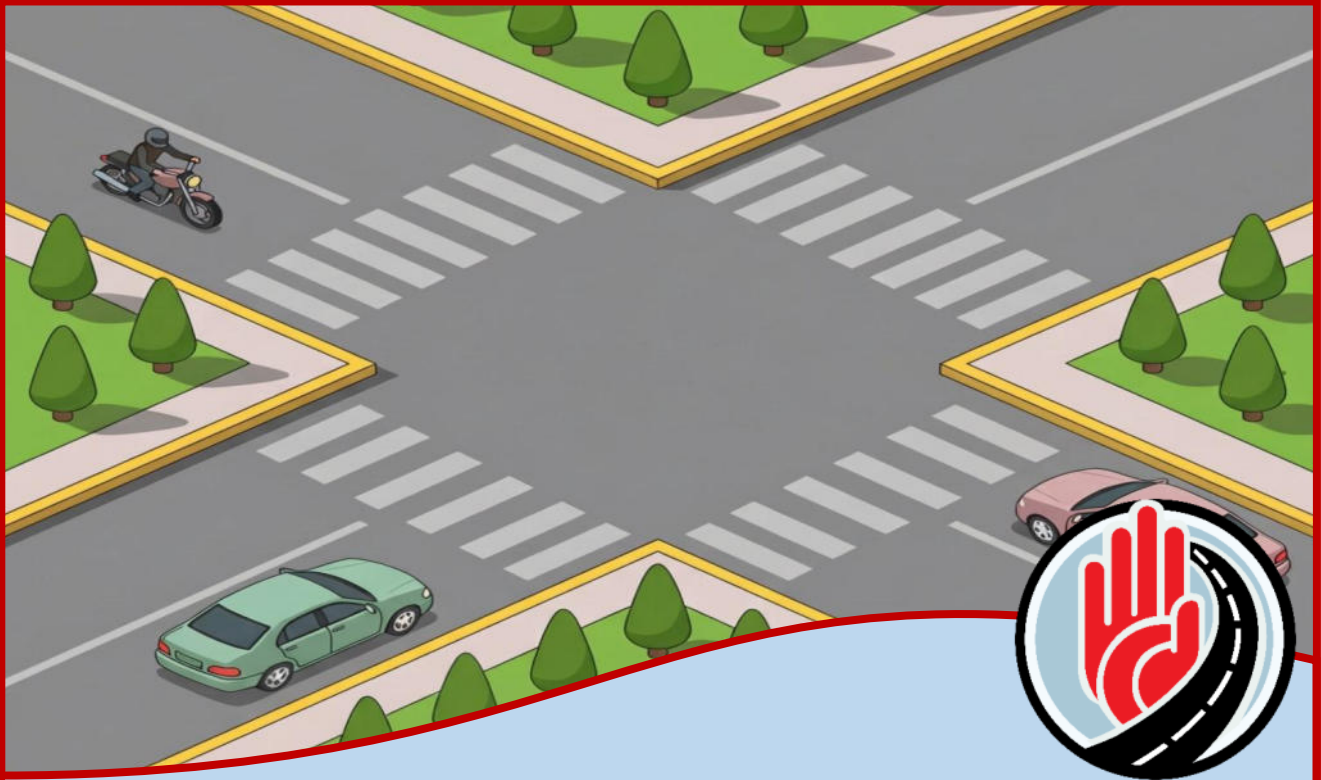

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 4. KAVŞAKLAR VE DÖNÜŞ

ETKİNLİK: 4.1. YOL TÜRLERİ, YOLA GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 4. Kavşaklar ve Dönüş öğretim modülü (A.3.5.)
Faaliyet adı	Etkinlik 1: Yol türleri, yola giriş ve çıkışlar (Etkinlik 4.1.)
Faaliyet özeti	Bu faaliyet ile sürücülerin farklı yol koşullarında güvenli, kontrollü ve kurallara uygun giriş, çıkış ve dönüş yapabilmeleri hedeflenir. Kursiyerlerin yol türleri, karayolu yapısına göre tanımlanan yolları bilmeleri, yol türlerine göre farkındalık geliştirmeleri beklenmektedir. Ayrıca yola güvenli giriş ve çıkışlarda diğer araçların hız ve mesafe durumunun doğru değerlendirilmesi, yayalara ve öncelikli araçlara dikkat edilmesi, trafik işaret ve kurallarına uygun hareket edilmesi üzerinde durulur.
Konular	1. Yol türleri, yola giriş ve çıkışlar 1.1. Yol türleri 1.1.1. Temel yol tanımları 1.2. Kavşak türleri 1.2.1. Kontrolsüz kavşak 1.2.2. Kontrollü kavşak 1.3. Yola giriş ve çıkışlar 1.3.1. Ana yol-tali yol girişleri ve çıkışları 1.3.2. Oto yollarda giriş ve çıkışlar 1.3.3. Köprü, tünel ve viyadük (köprüyol) giriş ve çıkışlar
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu

4. Kavşaklar ve Dönüş

4.1. Yol türleri, yola giriş ve çıkışlar

4.1.1. Yol türleri

Resim 1: Karayolu

Her yol türünün hız, öncelik ve kullanım kuralları farklıdır. Yol türleri; şehir içi yollar, bölünmüş yollar, tali ve anayollar gibi sınıflara ayrılır. Sürücüler bu farkları bilerek uygun sürüş davranışı sergilemelidir. Yol türüne uygun hız ve şerit seçimi güvenliği doğrudan etkiler. Karayolları yol yapısına, zeminine, coğrafi durumuna, kullanım amacına veya trafik düzenlemesine göre karayolları çeşitleri tanımlanır ve sınıflandırılabilir.

Yollar çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. Şimdi bazı yol türlerine ve bu tür tanımlarına bakalım.

Yollar işlevlerine göre;

- Anayollar (arterler)
- Toplayıcı yollar
- Yerel yollar

Yolun zemin yapısına göre:

- Asfalt yollar
- Beton yollar
- Stabilize (sert toprak) yollar
- Toprak yollar
- Parke yollar

Yolun geçiş önceliğine göre:

- Ana yollar
- Tali (yan) yollar

Yolun geçtiği bölgenin özelliğine göre:

- Yerleşim dışı yollar (kırsal yollar - köy yolları)
- Yerleşim yeri yollar (kent içi yollar - şehir içi yollar)
- Şehirlerarası yollar

Yolun geliş gidiş yapısına göre:

- Bölünmüş yollar
- Bölünmemiş yollar (iki yönlü yollar)

Yol türleri ve bu sınıflandırma tanımları dışında da yol türü tanımları ile karşılaşılabilir. Önemli olan sürücülerin yol tanımını doğru anlamaları ve bu yollardaki trafik kurallarını bilmeleridir.

Bunun yanında yollar üzerinde farklı özellik gösteren bölümler bulunmaktadır.

Buna göre bir karayolunda;

- Virajlar,
- Köprüler,
- Viyadükler,
- Tüneller,
- Demiryolu geçitleri,
- Çıkış eğimli (rampa-yokuş) yollar,
- İniş eğimli yollar, gibi yol bölümleri ve özellikleri bulunur.

4.1.2. Temel yol tanımları

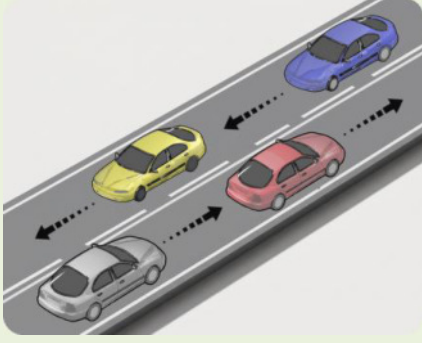
Bazı yol tanımları aşağıda verilmiştir.

Anayol: Ana trafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin, bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

Tali Yol: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından, bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

Resim 2: Anayol ve tali yol

Resim 3: İki yönlü

İki Yönlü Karayolu: Taşıt yolunun her iki yönündeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Tek Yönlü Karayolu: Taşıt yolunun yalnız bir yönündeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Bölünmüş Karayolu: Bir yönündeki trafiğe ait taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

Resim 4: Bölünmüş yol

Resim 5: Otoyol (otoban)

Otoyol (Otoban-Erişme Kontrollü Karayolu): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

Geçiş Yolu: Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayoluna bağlanan ve karayolu sınır çizgisi içinde kalan kısmıdır.

Resim 6: Geçiş yolu

Resim 7: Bağlantı yolu

Bisiklet Yolu: Karayolunun, sadece bisikletlilerin kullanmalarına ayrılan kısmıdır.

Yaya Yolu (Yaya Kaldırımı): Karayolunun, taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısmıdır.

Resim 8: Bisiklet yolu

4.1.3. Kavşak türleri

Kavşak: İki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alandır. Kavşak, farklı istikametlerdeki yolların birbiri ile aynı düzlemde kesiştiği, farklı yönlerden gelen araçların emniyetle birbirlerinin güzergâhlarından geçtiği veya yön değiştirdiği ortak alanlardır. Bu tanıma göre kavşaklar en az iki farklı doğrultuda kesişen yollardır.

4.1.3.1. Kontrolsüz kavşak

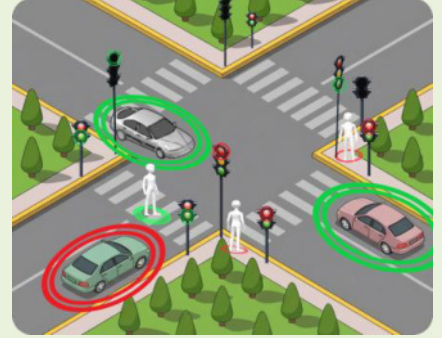
Resim 9 Kontrolsüz kavşak

Kontrolsüz kavşak; birden fazla yolun kesiştiği kavşaklarda yolun yapısını ve geçiş hakkı ve önceliği belirten trafik levhalarının olmadığı kavşak tipine kontrolsüz kavşak denir. Kontrolsüz kavşaklarda, trafik ışıkları veya trafik işaretleri (levhaları) bulunmaz. Bu yollarda geçiş üstünlüğü ve geçiş hakkı kuralları uygulanır.

4.1.1.1. Kontrollü kavşak

Kontrollü kavşak; trafik işaret ve levhalarıyla belirlenen yolların kesiştiği kavşaklara denilmektedir. Kontrollü kavşaklarda genelde trafik ışıkları veya trafik işaretleri (levhalar) ile geçişler düzenlenir. Örneğin bu kavşaklarda hangi yolun ana yol, hangilerinin tali yol olduğu; yani hangi yoldan gelen araçların diğer yoldan gelenlere yol vermesi gerektiği işaretlerle belirlenir. Genel de şehir içlerinde trafiğin yoğun olduğu bölgelerde kontrollü kavşaklara sıkça rastlanır.

Resim 10 kontrollü kavşak

Resim 11: Dönel kavşak

Kavşak türleri arasında dönel (ada) kavşaklarda vardır. Bu kavşaklar hem kontrollü hem de kontrolsüz olabilir. Dönel kavşaklarda aksine bir işaret olmadı durumlarda ada içinde olan araçların geçiş ve dönüş önceliği vardır. Resim 11’de kontrolsüz bir dönel kavşak örneği görülmektedir.

4.1.2. Yola giriş ve çıkışlar

4.1.2.1. Ana yol-tali yol girişleri ve çıkışları

Temelde tüm yol çıkış ve girişleri ana yol tali yol kavramları üzerinden bilinmelidir. Eğer bir sürücü bir başka yola giriş veya çıkış yapıyorsa bu yollardan birisi kesinlikle ana yoldur. Ana yola girişlerde anayoldaki araçların geçiş hakkı olduğundan dolayı tali yolda bulunan araçlar yol kontrolleri yapmalı, ana yolda araç yoksa ana yola giriş yapmalıdır. Bu aşamada sürücüler mutlaka omuz üstü bakış ve geri ayna kontrolleri ile tüm yolları görmelidir. Yol girişlerinde sinyal vermek ise azami derecede önemlidir.

Resim 12 Ana yol – tali yol

Anayolda bulunan araçlar ise tali yoldan gelen araçlara azami derece dikkat etmelidir. Ana yola çıkacak araçların kendilerini gördüğünden emin olduktan sonra yollarına deva etmelidir. Ana yola çıkacak araçların her an yola çıkabileceği ihtimaline karşı hızlarını ayarlamaları; hatta azaltmaları gerekir.

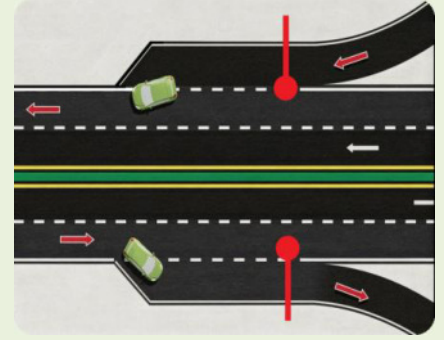

Resim 13 Ana - tali yol

Anayoldan çıkacak araçlar ise zamanında sinyal vermeli, doğru şeride zamanında geçmeli ve çıkış veya dönüş yapılacak yola yaklaşırken hızlarının azaltılması şarttır. Bu tür kavşaklarda çıkış yapılan yolun dönüş eğimi çok tehlikeli olabilir. Ana yoldaki araçların genelde tali yoldaki araçlara göre daha hızlı olmaları nedeniyle, çıkışlarda hız ayarlama ve azaltma çok önemlidir.

4.1.2.2. Oto yollarda giriş ve çıkışlar

Oto yola girişlerde araçlar öncelikle bağlantı yolunda sinyal vererek ve diğer araçları kontrol ederek giriş yapmalıdırlar. Otoyollar ile diğer yollar arası bağlantı yollarının otoyol ile bulunduğu ve hızlanmaya imkân veren bu yollara hızlanma şeridi denir. Bu bağlantı yolu üzerinde araçları otoyolun gerektirdiği asgari hıza ulaşmaları gerekir. Otoyollara girecek sürücüler hızlanma şeridinde hızlarını yükselterek, otoyolda bulunan araçların geçişlerine engel olmayacak şekilde otoyola giriş yapmalıdırlar. Otoyola girişte geçiş hakkı olan bir araç varsa, gerekiyorsa durarak bu araçların geçişinden sonra otoyola girilmesi gerekir.

Resim 13 otoyol bağlantı yolu

Otoyol çıkışlarında bağlantı yolları yavaşlama şeridi olarak bilinir. Tali yollara girerken, yavaşlama şeritlerinde araçların önce hız azaltarak, dikkatli ve zamanında sinyal vererek çıkış yapmaları gerekir.

4.1.2.3. Köprü, tünel ve viyadük (köprüyol) giriş ve çıkışları

Köprü, tünel ve viyadük giriş ve çıkışlarda mutlaka araç hızları azaltılmalıdır. Bu yollar öncesinde genellikle trafik işareti ile sürücüler uyarılmaktadırlar. Köprü, tünel ve viyadük giriş ve çıkışlar en tehlikeli yol bağlantıları arasındadır. Bir çok ölümlü kazalar bu bağlantı yollarında yaşanmaktadır. Köprü, tünel ve viyadük girişlerinde veya çıkışlarda bir uyarı işareti veya levha olmasa bile sürücüler bu yollara her zaman dikkat etmelidirler.

Resim 14 Viyadük ve tünel

Köprü, tünel ve viyadük girişlerinde yolun ve diğer araçların net görüşü çok önemlidir. Örneğin tünel girişlerinde ve çıkışlarında ışık farklılığı geçici görüş kaybına neden olabilir. Bu nedenle, özellikle tünel girişleri öncesinde araçların farlarının açık olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca uyarı ve ikazları duymak için araçların radyoları açık olmalıdır.

Köprü ve viyadük girişlerinde genelde yolda bir daralma bulunur. Böyle bir durumda köprü ve viyadükte geçiş yapan araçların öncelikli geçiş hakkı vardır. Viyadük ve köprülerde araçların genişliği, hızları ve diğer araçlarında görüşü son derece önemlidir.

Köprü, tünel ve viyadük giriş çıkışlarında dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise yol ve hava koşulları riskleridir. Köprü, tünel ve viyadük girişlerindeki hava ve yol koşulları, çıkışlardaki koşullar ile aynı olmayabilir

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdaki şartların hazırlanması önerilmektedir.

- Kursiyerler tarafından anlaşılır, açık ve kısa soru metinleri hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile yalnız 1 doğru olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri yansıtmalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1. Otoyola giriş yapmak için bağlantı yoluna giren bir araç sürücüsü için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Hızlanma şeridinde hızını azaltmalı ve aracını durdurmalıdır.
- B) Her zaman geçiş hakkına sahip olduğu için istediği şekilde otoyola girer
- C) Kontrollü ve sinyal vererek otoyola girmelidir.
- D) Farlarını kapatmalıdır

2. Tünellere giriş yapacak biri sürücü için aşağıdaki davranışlardan hangisi doğru olur?

- A) Radyoya kapatmak
- B) Hızını artırmak
- C) Farlarını yakmak
- D) Farlarını kapatmak

3. Tali yoldan anayola çıkış yapacak bir sürücünün aşağıdakilerden hangisini yapması doğrudur?

- A) Hızlanarak hemen trafiğe karışmak
- B) Öncelik beklemeden çıkmak
- C) Trafik akışını kontrol ederek uygun trafiği beklemek
- D) Korna çalarak çıkmak

4. Kontrollü kavşaklarda sola dönecek bir sürücü aşağıdakilerden hangi davranışı yapması yanlıştır?

- A) Trafik ışıklarına göre dönmek
- B) Trafik levhalarına göre dönmek
- C) Dönerken hızını artırmak
- D) Trafik polisine göre dönmek

5. Tali yoldan ana yola girecek olan bir sürücü için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Tali yol olduğu için geçiş hakkını kullanmak
- B) Ani şerit değişikliği yapmak
- C) Önceden sinyal vererek kontrollü giriş yapmak
- D) Hızlanarak ana yol şeridine girmek

Cevaplar

1- C / 2-D / 3-C /4-C / 5-C / her soru 20 puan toplam 100 puan

Öz Değerlendirme Formu

Öz değerlendirme

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Farklı yol türlerini ayırt edebiliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
2. Yola giriş ve çıkışlarda hızımı ayarlayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Anayol–tali yol öncelik kurallarını biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Araçların yazlık periyodik bakımlarını biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kontrollü kavşaklarda kurallara uygun dönüş yapabiliyim	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.